

Evropská
komise

Ocenění Access•City Award za rok 2016

Příklady osvědčených postupů, jak učinit
města v Evropské unii přístupnějšími

**Europe Direct je služba, která vám pomůže odpovědět
na otázky týkající se Evropské unie.**

**Bezplatná telefonní linka (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(* Informace jsou poskytovány zdarma, stejně jako většina telefonních hovorů
(někteří operátoři, telefonní automaty nebo hotely však mohou telefonické spojení zpoplatnit).

Mnoho doplňujících informací o Evropské unii je k dispozici na internetu. Můžete se s nimi seznámit na portálu Europa (<http://europa.eu>).

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2016

ISBN 978-92-79-55314-1

ISSN 2467-0472

DOI:10.2767/415073

© Evropská unie, 2016

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

Vytištěno ve Spojeném království

VYTIŠTĚNO NA RECYKLOVANÉM PAPIŘE BEZ POUŽITÍ CHLORU (PCF)

Obsah

Úvodní slovo	2
Soutěž Access City Award 2016 – úvod	3
Milán , Itálie – vítěz	4
Wiesbaden , Německo – druhé místo.....	8
Toulouse , Francie – třetí místo a zvláštní uznání za „inteligentní město“	12
Vaasa , Finsko – zvláštní uznání za snahu o zlepšování pracovního prostředí pro starší osoby a osoby se zdravotním postižením	18
Kaposvár , Maďarsko – zvláštní uznání za snahu o zlepšování přístupnosti pro starší osoby a osoby se zdravotním postižením	21
Účast v soutěži Access City Award 2017	23

Úvodní slovo

Je mi ctí propůjčit svůj hlas k podpoře ocenění Access City Award, evropské ceny udílené za vytvoření měst s lepší přístupností

pro osoby se zdravotním postižením a starší spoluobčany.

V tomto již šestém ročníku je opět prezentována neutuchající snaha měst na celém kontinentu o to, aby se z nich stala místa s vyšší kvalitou života pro VŠECHNY. Od roku 2010 soutěžilo o toto ocenění již více než 250 účastníků. Ceny tak vyjadřují uznání městům, která ukazují jasnou cestu k odstraňování bariér v dnešní Evropě. Bezbariérová přístupnost je pro Evropskou komisi oblastí prioritního zájmu. Princip tohoto ocenění vynáší do popředí příklady inovativního myšlení a osvědčených postupů, jež mohou inspirovat další města, která se případně potýkají se stejnými výzvami.

Milán se stal vítězem letošního ročníku díky svému důslednému úsilí o bezbariérový přístup. Zároveň se toto italské město věnuje projektům, jejichž cílem je prosazování pracovních příležitostí pro osoby se zdravotním postižením a podpora nezávislého

života. Za práci na zlepšení přístupnosti pro všechny své občany v jejich každodenním životě, a to bez ohledu na věk či zdravotní postižení, byla dále odměněna města Kaposvár v Maďarsku, Toulouse ve Francii, Vaasa ve Finsku a Wiesbaden v Německu.

Evropská unie je plně odhodlána chránit a prosazovat práva všech občanů, a v neposlední řadě osob se zdravotním postižením. V jádru tohoto úsilí stojí politika přístupnosti. V prosinci 2015 navrhla Evropská komise Evropský akt přístupnosti, základní právní předpis, který potenciálně zlepší začleňování zdravotně postižených osob do společnosti tím, že jim zpřístupní klíčové zboží a služby v rámci celé EU.

Na slavnostním předávání cen v Bruselu při příležitosti Evropského dne osob se zdravotním postižením jsem měla příležitost osobně vřele poblahopřát každému z měst. Doufám, že čtenáři najdou v této publikaci inspiraci k tomu, aby podpořili svá města v účasti na příštím ročníku a ve snaze o zlepšování přístupnosti.

Marianne Thyssen

Komisařka pro zaměstnanost, sociální věci, dovednosti a pracovní mobilitu

Access•City Award 2016

Úvod

Soutěž Access City Award byla zahájena v roce 2010 s cílem propagovat bezbariérovou přístupnost v městském prostředí pro rostoucí evropskou populaci starších osob a osob se zdravotním postižením.

Od té doby se do soutěže každoročně hlásí města z celé Evropy, která s nadšením a odhodláním usilují o zlepšení přístupnosti pro své obyvatele i návštěvníky.

Letošní ročník soutěže opět představil mimořádné iniciativy měst z celé Evropy, stejně jako vysokou míru nasazení jak na politické, tak i provozní úrovni směřující ke zkvalitnění života starších osob a osob se zdravotním postižením.

V tomto roce byly navíc uděleny nové ceny v kategorii zvláštního uznání. První z nich, pod hlavičkou „inteligentního města“, vyjadřuje uznání rostoucího využívání technologií s cílem pozvednout úroveň života starších osob a osob se zdravotním postižením. Druhá, nazvaná „přístupnost pracovišť“, oceňuje snahu měst zajistit, aby veřejné služby zaměstnanosti, stejně jako iniciativy v soukromém sektoru, podporovaly přístupnost pracovišť a poskytovaly informace o pracovních místech pro osoby se zdravotním postižením. V rámci letošního ročníku se evropská porota rozhodla udělit ještě jedno zvláštní uznání městu EU za snahu a trvalé odhodlání v oblasti zlepšování přístupnosti.

Milán, Itálie

Vítěz

Vítězem soutěže Access City Award 2016 je Milán, významné město v severní Itálii a ekonomické a finanční centrum země s téměř 1,5 miliónem obyvatel.

Toto historické město bylo založeno ve 4. století. V jeho centru se do dnešního dne zachovaly úzké uličky s kamenným dlážděním. Milán je také nejvýznamnějším italským železničním uzlem.

Kultura přístupnosti

V roce 2011 přijal Milán zásady Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a zavázal se k rozvoji nové kultury přístupnosti a strategického integrovaného přístupu k zajišťování konceptu „města pro všechny“.

Od té chvíle se specifická ustanovení k odstraňování překážek stala prioritní součástí probíhajícího tříletého programu veřejných prací s rozpočtovými prostředky k jejich splnění.

V roce 2014 byly schváleny zásady k přijetí plánu odstranění překážek, a město tak dostalo strategický nástroj k plánování, časovému rozvrhu a monitorování iniciativ přístupnosti ve veřejných prostorách a budovách, sociální integrace, bezpečnosti a kvality života.

Museo del Novecento na Piazza del Duomo

Bezbariérový přístup do budovy hlavního nádraží

Hlavním cílem plánu je zmapovat veškeré oblasti, ve kterých jsou intervence potřebné, definovat, co je třeba udělat, kdo to udělá a jaké budou náklady. K dispozici jsou také informační technologie, které pomáhají monitorovat a vyhodnotit veškerá opatření a získat zpětnou vazbu k vyhodnocení efektivnosti.

V posledních letech dostalo úsilí o přístupnost dodatečný podnět díky přípravám na Expo 2015, které do města přilákalo přibližně 200 000 návštěvníků se zdravotním postižením.

Začleňování otázek zdravotního postižení

Byla vytvořena pracovní skupina skládající se z představitelů všech útvarů města, kterou koordinuje technický útvar. Tato skupina postupuje podle plánu vypracovaného ve spolupráci se sdruženími osob se zdravotním postižením, která pomáhají městskému zastupitelstvu vymezit veškeré činnosti, jež je třeba provést za účelem začlenění otázek zdravotního postižení do všech oblastí práce města.

Zvláštní vyslanec OSN pro zdravotní postižení a přístupnost Lenin Voltaire Moreno Garces na návštěvě Expo 2015.

Mapování architektonických bariér

V posledních letech se objevuje řada iniciativ, jejichž předmětem je zlepšení přístupnosti. Zároveň se stále pracuje na identifikaci všech architektonických a smyslových bariér s cílem jejich odstranění v souladu s nejpřísnějšími normami a na základě univerzálních principů designu. Do těchto požadavků spadají veškeré veřejně přístupné budovy, stejně jako komerční, kulturní, sportovní, rekreační a zábavní prostory. Existuje dokonce projekt odstranění architektonických bariér z hřbitovů.

Dopravní síť s bezbariérovým přístupem

Společnosti zajišťující dopravu a mobilitu začaly v roce 2011 zpracovávat mapu sítě veřejné dopravy a projednávat s organizacemi sdružujícími osoby se zdravotním postižením priority a normy přístupnosti. Společnost Azienda Trasporti Milanesi (ATM), která má na starosti provoz veřejné dopravy v regionu, používá k měření přístupnosti linek a tras ukazatel „Full Handicap Compliance“ (FHC). Všechny moderní linky podzemní dráhy jsou nyní plně přístupné a probíhají práce na zlepšení přístupnosti linek vybudovaných v 60. letech.

Vše proběhlo opravdu dobře. Všichni byli velmi vstřícní. Získat informace bylo tak jednoduché. Moje dcera našla na internetu všechno, co jsme potřebovali vědět, a rozhodli jsme se tedy k návštěvě.

Zdravotně postižený americký turista na návštěvě Expo 2015

Údaje týkající se přístupnosti veškeré dopravní infrastruktury (stanic, zastávek atd.) jsou k dispozici na internetových stránkách společnosti ATM. Je možné využít také telefonní linky určené k poskytování informací a pomoci.

„Bezbariérový Milán“

Internetové stránky města zcela splňují mezinárodní pravidla pro přístupnost. Stránky „Bezbariérový Milán“ poskytují popis konkrétních služeb mobility a deset přístupných turistických tras. U každé z tras jsou uvedeny údaje o stezkách pro chodce, veřejné dopravě, památkách a ostatních zajímavých místech.

Návštěvník s poruchou učení si prohlíží městskou galerii.

Podpora nezávislého života

Služba „ProgettaMi“ poskytovaná od roku 2011 sdružením osob se zdravotním postižením a financovaná městem podporuje nezávislý život zdravotně postižených osob. V roce 2014 se k ní přidala služba „No Barriere alla Comunicazione“, která poskytuje celou řadu podpůrných služeb neslyšícím osobám, včetně tlumočení ve znakové řeči. Navíc existuje i program podporující vzdělávání a stáže, jehož cílem je pomoci zdravotně postiženým osobám s přístupem na trh práce.

„Nic o nás bez nás“

Město prosazuje úplné zapojení osob se zdravotním postižením do rozhodování o plánech a prioritách. Od roku 2011 funguje strategický plán prosperity vyvinutý na základě probíhajícího dialogu se zúčastněnými stranami reprezentujícími zdravotně postižené osoby.

V roce 2014 bylo založeno stálé fórum na téma zdravotního postižení s cílem pomáhat městu s veškerými rozhodnutími týkajícími se osob se zdravotním postižením. V rámci fóra fungují tematické pracovní skupiny, které nejprve provedou analýzu potřeb týkajících se otázek specifických pro určitou skupinu – například pro osoby s autismem nebo s postižením sluchu.

Wiesbaden, Německo

**Druhá
cena**

Druhou cenu Access City Award 2016 získává hlavní město německé spolkové země Hesenska, Wiesbaden, s více než 280 000 obyvateli.

V 19. století došlo k rozvoji města, které se tak stalo světoznámým lázeňským střediskem se zachovalými historickými budovami. Wiesbaden je významným centrem pro konání konferencí a jednou z nejoblíbenějších rezidenčních oblastí rýnsko-mohanského regionu.

Neomezený přístup

Hlavním cílem města je zabezpečit, aby měli všichni neomezený přístup do centra města, do otevřených prostranství, parků a na dětská hřiště.

Zároveň se město zavázalo, že veškeré akce konané ve veřejných prostorách musí být přístupné osobám se zdravotním postižením, a že jak novostavby, tak i renovované městské budovy přístupné veřejnosti budou mít bezbariérový přístup.

Zavedení akčního plánu

V roce 2013 byl ve spolupráci s organizacemi sdružujícími osoby se zdravotním postižením zaveden akční plán založený na Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením.

V tomto plánu jsou zahrnuty městem financované projekty, které mají za cíl zvýšit povědomí veřejnosti a napomáhat osobám se zdravotním postižením v široké oblasti potřeb od poskytování přenosných nájezdových ramp až po nabídku zvukové verze daňového výměru.

Tanec na invalidním vozíku

Hmatná mapa města

„Jsme při tom“

Internetové stránky www.wiesbaden-barrierefrei.de poskytují podrobné informace o přístupu do 226 veřejných budov. Budovy s osvědčením bezbariérové přístupnosti lze poznat podle nálepky u vchodu se sloganem „Wir Machen mit“ („Jsme při tom“). Na nálepce (viz obrázek) je také uveden QR kód s dodatečnými informacemi o bezbariérovém přístupu.

Na práce v oblasti zlepšení přístupnosti městských budov je ročně poskytována dotace ve výši 500 000 EUR.

Soukromým investorům je k dispozici poradenství v oblasti přístupného designu prostřednictvím oddělení pro sociální práce a oddělení územního plánování.

Bezbariérová přístupnost na ulici

Postupně jsou zaváděny prvky jako hmatné vodící linie a snížené obrubníky. Veškeré nové přechody pro chodce se světelnou signalizací jsou vybaveny zvukovou signalizací.

Prioritou jsou také veřejné toalety s bezbariérovým přístupem. Ve městě je nyní 14 takových toalet.

Od roku 2010 se město zaměřuje i na instalaci vybavení dětských hřišť, které odpovídá potřebám dětí se zdravotním postižením.

Cestování po městě

Všech 230 autobusů městské dopravy je bezbariérových. Autobusy jsou nízkopodlažní, jsou vybaveny hmatnými a barevně odlišnými madly a zvukovým i vizuálním hlášením o příští zastávce. Pracuje se také na zpřístupnění autobusových zastávek ve městě. Do dnešního dne bylo modernizováno na 150 zastávek převážně v centru města, takže jsou vybaveny vysoce kontrastními informačními tabulemi LED a zařízením pro převod textu do mluvené řeči.

Umístění parkovacích míst pro zdravotně postižené motoristy se projednává s vozíčkáři a na přístupná parkovací místa se lze dostat pomocí navigace GPS prostřednictvím aplikace Bezbariérový Wiesbaden (Wiesbaden-barrierefrei).

V souladu s demografickými trendy města vybudoval Wiesbaden také síť poradenských center pro nezávislý život ve stáří.

Komunikace

Město Wiesbaden je přesvědčeno, že dobrá komunikace je hlavním předpokladem k širší účasti zdravotně postižených osob na životě města.

Kromě internetových stránek a aplikace věnované bezbariérovému přístupu vydává město také rozkládací mapu města s názvem „Kde je Wiesbaden bezbariérový?“

K dispozici jsou rovněž letáky s informacemi určenými osobám se zdravotním postižením o přístupnosti na významné akce a o sportovních příležitostech.

Bezbariérový přístup do vzdělávacího centra pro dospělé

Coby členové pracovní skupiny wiesbadenských organizací pro osoby se zdravotním postižením a zájmových skupin pro zdravotně postižené (Arbeitskreis der Wiesbadener Behindertenorganisationen und Interessengemeinschaften Behinderter – AK) jsme velice potěšeni cenou, kterou hlavní město spolkové země Wiesbaden získalo v Bruselu.

V souladu s heslem Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením z roku 2013 „Nic o nás bez nás“ jsme, coby osoby se zdravotním postižením z Wiesbadenu, obzvlášť potěšeni účastí a novými nápady, stejně jako projevenou snahou o vytvoření bezbariérového města. Vždy se soustředíme na stejný cíl – aby se nám podařilo dostat se tam, kam chceme a potřebujeme.

Christel Egenolf (vozíčkář)

Barbara Knobloch (osoba používající slepeckou hůl)

Roland Kaiser (osoba s vodicím psem)

Školení na téma zdravotního postižení pro pracovníky radnice

Vzájemná spolupráce

Vždy jednou za rok se koná setkání mezirezortní pracovní skupiny pro bezbariérový Wiesbaden.

Účelem této skupiny je výměna informací, vypracování norem a schvalování vzdělávacích aktivit.

Od roku 2011 musí veškerá rozhodnutí městského zastupitelstva zohledňovat přístupnost a demografické změny. Veškerá parlamentní dokumentace je předkládána oddělení pro koordinaci prací v oblasti otázek zdravotního postižení, osobě předsedající pracovní skupině pro organizace sdružující osoby se zdravotním postižením a sdružením zastupujícím zájmy zdravotně postižených osob.

Osoby se zdravotním postižením se zároveň účastní plánování veřejných prostor a mají své zastoupení v politických výborech. Na každoročních schůzkách s výborem pro sociální věci a zdraví jsou projednávány činnosti zaměřené na přístupnost a je monitorováno jejich zavádění.

Od roku 2016 bude probíhat program návštěv městských čtvrtí, jehož účelem bude za účasti osob se zdravotním postižením upozorňovat na problémy a identifikovat ty, které vyžadují prioritní řešení.

Toulouse, Francie

Zvláštní uznání za „inteligentní město“

Třetí
cena

Město Toulouse ležící v srdci jihozápadní Francie je se 720 000 obyvateli čtvrtou největší metropolitní oblastí v zemi.

Více než dvoutisíciletá historie města sahá svými kořeny do období starověkého Říma, nicméně dnes stojí Toulouse v popředí technologického pokroku coby evropské centrum leteckého a kosmického průmyslu.

Toulouse nejenže obsadil v soutěži Access City Award 2016 třetí místo, ale získal také zvláštní uznání jako „inteligentní město“.

Přístupnost je základem plánování

V podpoře činností vedoucím k lepšímu bezbariérovému přístupu se odráží silné politické odhodlání překročit minimální požadavky určené francouzskou legislativou v roce 2005 a zároveň předvést osvědčené postupy.

Úspěchy a odhodlání města byly na národní úrovni oceněny za osvědčené postupy v zavádění přístupnosti.

„Doma se žije lépe“

Pod heslem „Doma se žije lépe“ („Vivre mieux chez soi“) se město zaměřuje na život obyvatel, pro které je vzhledem k věku nebo zdravotnímu postižení obtížné žít doma.

K dispozici jsou finanční prostředky na zjednodušení přístupu do budovy (rampy, úrovňový přístup apod.) a uvnitř budovy (přístup na toaletu, madla apod.).

Jedním z příkladů je skupina 27 nových bezbariérových budov pro osoby se zdravotním postižením a starší osoby.

Bezbariérový informační bod
na městské radnici

Analýza potřeb bezbariérového přístupu

Plán přístupu týkající se ulic a veřejných prostranství ve městě vymezuje problémové oblasti a identifikuje způsoby, jakými je třeba překonat přístupové bariéry. Plán zahrnuje prostředí určené chodcům, zastávky veřejné dopravy a parkovací místa pro zdravotně postižené osoby.

Plán přístupnosti z roku 2015 byl vypracován na základě analýzy 1 250 km vozovek provedené v roce 2014. Zjistilo se, že je třeba provést změny v rozsahu od zásadní přestavby nepřístupných oblastí až po drobné rekonstrukce spočívající v odstranění stávajících překážek.

Toulouse je velké město, v němž se lze pohybovat naprosto bezpečně, ať již při cestě do práce, na kulturní či sportovní akce nebo jen tak v rámci každodenního života. Fungují zde doplňková veřejná doprava a služby na vyžádání, zvukové informace v autobusech, bezpečný systém metra, akustické signály u světelných signalizačních zařízení a hmatné varovné pásy na strategických místech. Díky tomu všemu je Toulouse městem, které je přístupné všem.

Jean Michel Ramos-Martins
(na obrázku)

Dopravní síť s neomezeným bezbariérovým přístupem

Hlavní síť veřejné dopravy je zcela přístupná od konce roku 2014 a postupně jsou zpřístupňovány další služby.

Všechny vozy metra i tramvajové a autobusové dopravy jsou vybaveny skládacími rampami a poskytují informace ve zvukové a vizuální formě. V současné době je již 80 % zastávek bezbariérových a na dokončení prací jsou vyčleněny rozpočtové prostředky.

Politický závazek zajistit bezbariérový přístup k veřejné dopravě jasně dokazuje vytvoření pracovního místa na úrovni kontroly, jehož náplní je zodpovědnost za

uspokojení potřeb cestujících se zdravotním postižením, které se mohou objevit při výpadku některé linky nebo vozu.

Školení zaměstnanců dopravy přineslo výrazný kulturní posun v chápání a přístupu. Pravidelný kontakt se zástupci osob se zdravotním postižením napomáhá zajistit fungování všech článků řetězce přístupnosti v rámci celého města.

K posílení tohoto závazku zvýšilo město Toulouse výrazně počet parkovacích míst pro zdravotně postižené osoby v centru města. Přestože zákon požaduje, aby jedno z 50 parkovacích míst bylo bezbariérové, město Toulouse poskytuje dokonce 3 % parkovacích míst zdarma a na neomezenou dobu výhradně osobám se zdravotním postižením.

ASMTM – asociace sportů pro zdravotně postižené, kterou reprezentuji, se již dlouho v mnoha městech při sportovních událostech potýká s problémy, včetně bezbariérového přístupu. Díky této zkušenosti mohu dnes říci, že Toulouse odvedlo velký kus práce. Je sice třeba ještě hodně pracovat na uspokojení dalších potřeb a vyvinout inovativní řešení pro určité druhy zdravotních postižení, nicméně věřím tomu, že po konzultacích se sdruženími zastupujícími osoby se zdravotním postižením se bude i nadále pokračovat ve vytváření inkluzivní společnosti, která bude vycházet vstříc potřebám každého člověka.

Yves Tassot (na obrázku)

Zkušební provoz bezbariérových vstupních turniketů

Spolupráce se zdravotně postiženými osobami

Od roku 2008 funguje výbor pro zajištění bezbariérového přístupu osobám se zdravotním postižením. Jeho členy tvoří pět volených zástupců a patnáct organizací sdružujících osoby se zdravotním postižením.

Úlohou tohoto výboru je identifikace priorit v oblasti zlepšování přístupnosti a sledování pokroku při jejich plnění. Výroční zpráva výboru obsahuje hodnocení dosažených cílů, ale i nedostatků.

Společnost Tisséo, která je provozovatelem veřejné dopravy, navíc založila výbor pro přístupnost v rámci městské dopravní sítě. Tento výbor skládající se z 50 sdružení osob se zdravotním postižením se schází dvakrát do roka k projednání řady témat zaměřených na problémy, kterým čelí cestující se zdravotním postižením. Mezi ně patří například pomoc nevidomým zjistit umístění tramvajových dveří nebo rozhodnutí o tom, jaký materiál nejlépe použít pro zaoblenou hranu posledního schodišťového stupně v metru.

Rudy Choron a jeho bratr Julien z internetových stránek „Handilol“ věnovaných propagaci bezbariérového cestování prožili příjemný pobyt v Toulouse a velice ocenili příjemné uvítání v turistickém informačním středisku. Při své návštěvě cestovali veřejnou dopravou v invalidním vozíku, navštívili muzea a udělali si výlet podél řeky Garonny. Doufají, že návštěvu brzy zopakují!

Jak se stát „inteligentním městem“

Toulouse využívá ke zdokonalení nezávislosti v rámci mobility informační technologie. Na autobusových zastávkách lze ve zvukové i vizuální formě v reálném čase získat informace o příjezdu dalšího autobusu, metra nebo tramvaje. Zároveň jsou k dispozici textové zprávy s informacemi a internetové stránky ve strojově čitelné podobě poskytující jízdní řád tramvajové a autobusové dopravy či informace o provozu výtahů a podobně.

Na internetových stránkách je k dispozici tlumočení informací včetně videonámků do znakové řeči. Lze na nich nalézt i informace o opravách, které mají dopad na fungování zvukové signalizace nebo dostupnost parkovacích míst, takže osoby se zdravotním postižením si podle toho mohou naplánovat cestu.

V rámci programu inteligentní město je od roku 2014 hlavní prioritou nezávislý život se třemi strategickými tématy: společenským, environmentálním a ekonomickým, jejichž výstupem je sedm pracovních linií.

Jedním z příkladů je výstavba adaptabilního bydlení, které je možno přizpůsobit podle individuálních potřeb. V centru obytného areálu bude „živoucí laboratoř“ nabízející podporu, pomoc a informace zranitelným starším osobám. Tento projekt bude dokončen v roce 2017 s náklady okolo 8 milionů EUR. Práce na projektu probíhají ve spolupráci s technickou univerzitou v Blagnac. Cílem projektu je vyřešit problém stárnoucí populace nalezením způsobů, jak pomáhat jednotlivcům žít s pomocí inovativních technologií nezávislým životem.

Instalace kontrastních barev na hrany schodišťových stupňů

Vaasa, Finsko

Zvláštní uznání:

Snaha o zlepšování pracovního prostředí

Vaasa, přímořské město na západním pobřeží Finska, obdrželo zvláštní uznání za snahu o zlepšování pracovního prostředí pro starší osoby a osoby se zdravotním postižením.

Vaasa je multikulturní studentské město. Asi pětina z 67 tisíc obyvatel města je starší 65 let. Ve městě žijí také téměř dva tisíce obyvatel, kteří využívají služeb pro zdravotně postižené a pro které je bezbariérový přístup naprostou nezbytností.

Závazek k rovnému zacházení

Městské zastupitelstvo se zavázalo vytvořit ve Vaase takové prostředí, v němž mohou starší osoby a osoby se zdravotním postižením žít ve stejných podmínkách, jako ostatní občané.

V radě pro osoby se zdravotním postižením města Vaasa jsou zastoupeny organizace sdružující zdravotně postižené osoby a různé výbory města.

Přístupnost je systematicky zahrnována do všech činností města. Průběžně jsou vypracovávány a realizovány plány přístupnosti. Všechna oddělení městské správy mají povinnost vyhradit na činnosti stanovené plánem rozpočtové prostředky.

Pro centrum města a okolí zdravotnických a ubytovacích zařízení pro starší osoby a osoby se zdravotním postižením platí přísnější normy.

Nezávislost v rámci mobility

Veřejná doprava ve Vaase je zcela bezbariérová. Organizace provozující veřejnou dopravu a rada pro zdravotně postižené a starší osoby úzce spolupracují na poskytování zpětné vazby v oblasti spokojenosti zákazníků.

K dispozici je také služba pro osoby se zdravotním postižením a starší osoby, která je podle individuálních potřeb přepraví od domu k domu. Integrální součástí veškerého vzdělávání zaměstnanců je školení v oblasti přístupnosti.

Investujeme do zapojování zákazníků do rozvoje našeho města a plánování služeb a zařízení.

Tiina Mäki, ombudsman pro otázky týkající se osob se zdravotním postižením a přístupnosti

Tržnice v centru města Vaasa

Jasná a inkluzivní veřejná správa

Zasedání městského zastupitelstva a rozhodnutí městské rady jsou tlumočeny do znakové řeči a čteny nahlas, což umožňuje zrakově a sluchově postiženým občanům účastnit se na životě města. Město zahájilo pilotní provoz kampaně za srozumitelný správní jazyk. V nedávné době byly upraveny internetové stránky tak, aby bylo snadné je pochopit a porozumět jejich obsahu.

Hlavní knihovna nabízí návštěvníkům počítače a přístup k internetu. Těm, kteří ji potřebují, je k dispozici poradenská služba. Dále je možné zorganizovat vzdělávací kurzy pro skupiny s určitými potřebami.

Město jmenovalo ombudsmana se zodpovědností za otázky v oblasti zdravotního postižení a přístupnosti. Ombudsman úzce spolupracuje se sdruženími osob se zdravotním postižením a starších osob. Městská rada také požaduje, aby všechna správní oddělení ustanovila osobu se zodpovědností za problematiku přístupnosti.

Rada pro osoby se zdravotním postižením každoročně uděluje ocenění tvůrci veřejného mínění podporujícímu přístupnost.

Zaměstnanost pro všechny

V současné době zaměstnává město šestnáct osob s duševním nebo fyzickým postižením. Zároveň probíhá průzkum přístupnosti kancelářských prostor s cílem pomoci umístit zaměstnance do vhodných kanceláří. V plánu je také nabídnout v roce 2016 letní brigády mladým lidem. Vaasa se v roce 2015 zúčastnila Evropského dne stínování (tzv. job shadowing), což napomohlo ke zvýšení povědomí a ovlivnění přístupu zaměstnanců vůči zdravotně postiženým osobám.

Mezi nedávnými iniciativami s cílem rozšířit nabídku pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením je i program zlepšení přístupnosti na poštách a pasových odděleních.

Obrázky na dveřích šatních skříněk v plaveckém areálu (viz obrázek) pomáhají mé dceři zapamatovat si, kde má své oblečení.

Maria Backman, matka mentálně postižené dívky

Zvyšování povědomí

Město vynakládá velké úsilí na zvyšování povědomí o problematice přístupnosti a na ovlivnění toho, jak lidé vnímají zdravotní postižení. Všichni zaměstnanci města procházejí školením v oblasti přístupnosti a město poskytuje majitelům budov, jako jsou kavárny a restaurace po celém městě, poradenství týkající se vylepšení bezbariérového přístupu.

Nálepka „Bezbariérová provozovna“ (viz obrázek) napomáhá poskytovatelům služeb k dobrému umístění v každoroční soutěži v přístupnosti služeb.

Mým snem je pracovat v továrně. Při dni stínování ve Wärtsilä jsem si užil spousty legrace a naučil jsem se hodně nových věcí.

Marcus Tolkki (který má poruchu učení)

Kaposvár Maďarsko

Zvláštní uznání: Snaha o zlepšování přístupnosti

Kaposvár, město ležící na jihozápadě Maďarska, je držitelem zvláštního uznání za snahu o zlepšování přístupnosti pro starší osoby a osoby se zdravotním postižením.

Město, jehož populace čítá 65 000 obyvatel, bylo osídleno již v roce 5000 př.n.l. Počátek rozvoje města rozkládajícího se na obou březích řeky Kapos se datuje do 11. století.

Pohled na bezbariérové centrum města

Tradice přijetí a integrace

Sociální přijetí a integrace osob se zdravotním postižením je v Kaposváru dlouhodobou tradicí sahající až do roku 1897. Cíl integrace je obsažen v člancích asociace vzdělávacích institucí města.

„Věříme jeden v druhého“

Toto je název programu městské politiky na léta 2014 – 2019. Signalizuje jasné odhodlání města k realizaci lepšího bezbariérového přístupu, z něhož bude mít prospěch celá komunita.

V roce 2013 schválilo zastupitelstvo města akční plán rovných příležitostí, který analyzuje stávající problémy, jimž čelí zdravotně postižení občané a ostatní znevýhodněné skupiny obyvatel, a zabývá se řešením jejich potřeb.

V posledních letech věnuje Kaposvár zvláštní pozornost zajišťování rovného přístupu k veřejným službám obyvatelům i turistům.

János Hosszú

Nízkopodlažní autobusy s rampami využívají nejen cestující s kočárky, ale i zdravotně postižené a starší osoby

„Hmatové“ sochy v centru města jsou zážitkem pro nevidomou osobu

Tento plán je každoročně revidován a aktualizován. Bylo založeno místní fórum pro rovné příležitosti, kterému předsedá místostarosta města a které prosazuje realizaci stanovených opatření. Město také zaměstnává pracovníka pro rovné příležitosti.

Uvádění závazků do praxe

Přechody pro chodce jsou již bezbariérové a některé dopravní křižovatky jsou vybaveny akustickými informacemi pro nevidomé chodce.

Výstavba dopravního centra Kaposváru, která je plánována na období 2016 – 2020, bude mít dosud největší dopad na bezbariérový přístup ve městě. Prostřednictvím zcela bezbariérového dopravního uzlu bude spojit koleťovou, místní a meziměstskou autobusovou dopravu.

Prioritou jsou také přístupné informační technologie spočívající v bezbariérové domovské stránce na webu města (www.kaposvar.hu). Probíhají práce na zvýšení počtu bezbariérových budov zdravotnických zařízení. Všechny vzdělávací instituce mají vypracovaný plán rovných příležitostí.

Město je každým rokem čím dál přístupnější. Se službami místní společnosti provozující hromadnou dopravu jsme spokojeni, neboť máme k dispozici vizuální zařízení i informace v písemné formě.

Iván Szalkai

Osmdesát procent uměleckých a kulturních zařízení města je bezbariérových a renovované veřejné budovy jsou vybaveny hmatným naváděním a dalšími prvky.

V roce 2014 se město zaměřilo především na zvyšování povědomí a porozumění vůči osobám se zdravotním postižením. Organizovala se například setkání zaměstnanců veřejného sektoru pracujících ve veřejné dopravě s občany se zdravotním postižením, na kterých měli zaměstnanci možnost vyslechnout si jejich potíže a návrhy na jejich odstranění.

Zaměstnanci státní správy pracující v kanceláři starosty města se také zúčastnili školení organizovaného sdružením zrakově postižených osob.

Setkání zdravotně postižených osob ve městě

Účast v soutěži Access•City Award 2017

Soutěž Access City Award organizuje Evropská komise ve spolupráci s Evropským fórem zdravotně postižených. Jejím cílem je vést města k tomu, aby sdílela své zkušenosti a zlepšovala přístupnost ve prospěch všech.

Chcete, abychom projekty vašeho města představili v příští brožurě Access City Award? Chcete se o své zkušenosti a akce podělit s dalšími městy?

Zúčastněte se soutěže Access City Award 2017!

Sedmý ročník soutěže bude zahájen na jaře roku 2016 (přesné datum bude oznámeno později). Přihlášky musí být vyplněny a předány na online formuláři nejpozději do stanovené uzávěrky.

Podrobné informace budou uvedeny na stránkách:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141&langId=en>

Účast v soutěži Access City Award není jen příležitost, jak získat uznání, ale zároveň jedinečná šance zjistit, jaká je aktuální situace ve vašem městě.

Tyto informace můžete následně použít pro účely svého vlastního interního auditu a k měření dosažených výsledků.

Formulování odpovědí na otázky uvedené ve formuláři přihlášky je vynikajícím prostředkem, jehož pomocí můžete analyzovat své zásady v oblasti bezbariérového přístupu a zjistit jejich silné stránky a slabiny.

Kdo může podat přihlášku?

Přihlášku musí podat samosprávný orgán města s vyšším počtem obyvatel než 50 000 z některého členského státu Evropské unie. Za členské státy, v nichž nejsou alespoň dvě taková města, se mohou zúčastnit i městské oblasti skládající se ze dvou nebo více měst, pokud jejich celková populace přesahuje 50 000 obyvatel. Vzhledem k tomu, že cenu Access City Award nemůže stejné město získat ve dvou po sobě jdoucích letech, není vítězné město z roku 2016 zváno k účasti na ročníku 2017. Opakovaná účast všech dalších měst, včetně těch, která se umístila na druhém a třetím místě, i měst, která získala zvláštní uznání, je vítána.

V zájmu pomoci s přípravou na účast v soutěži jsou pokyny a pravidla účasti k dispozici ve všech oficiálních jazycích EU na webových stránkách soutěže Access City Award:

http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=88&eventId=1023&furtherEvents=yes_21

Proces výběru

Jednotlivé poroty zhodnotí přijatá a plánovaná opatření v následujících oblastech:

- vybudované prostředí a veřejné prostory,
- doprava a související infrastruktura,
- informace a komunikace, včetně nových technologií (IKT),
- veřejná zařízení a služby.

Poroty vyhodnotí přihlášky na základě následujících pěti kritérií:

1. rozsah akcí,
2. vlastnictví, úroveň angažovanosti,
3. dopad,
4. kvalita a udržitelnost výsledků,
5. zapojení osob se zdravotním postižením a příslušných partnerů.

Proces výběru je rozdělen do dvou fází: předvýběr na národní úrovni a finální výběr na evropské úrovni. Na základě kritérií hodnocení poskytnutých Evropskou komisí vybere **národní porota** z přihlášených v každé zemi nejvýše tři města. Tito národní kandidáti postoupí do druhé fáze soutěže, kde je bude hodnotit **evropská porota**.

Vítěz ocenění Access City Award 2017 bude oznámen ve dnech 29. – 30. listopadu 2016. Slavnostní ceremoniál je součástí každoroční konference „Evropský den osob se zdravotním postižením“ konané v Bruselu.

Sekretariát soutěže Access City Award

S přihláškami může pomoci sekretariát soutěže Access City Award.

V případě zájmu o další informace se obraťte na tuto adresu:

secretariat@accesscityaward.eu

JAK ZÍSKAT PUBLIKACE EU

Bezplatné publikace:

- jeden výtisk:
prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- více výtisků, plakáty či pohlednice:
v zastoupeních Evropské unie (http://ec.europa.eu/represent_cs.htm)
a v delegacích Evropské unie v zemích mimo EU (http://eeas.europa.eu/delegations/index_cs.htm);
můžete se také obrátit na síť Europe Direct na adrese http://europa.eu/europedirect/index_cs.htm
nebo na telefonní lince 00 800 6 7 8 9 10 11 (zdarma v rámci EU) (*).

(*) Informace jsou poskytovány zdarma, stejně jako většina telefonních hovorů (někteří operátoři, telefonní automaty nebo hotely však mohou telefonické spojení zpoplatnit).

Placené publikace:

- prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Úřad pro publikace

ISBN 978-92-79-55314-1
ISSN 2467-0472
DOI:10.2767/415073